

XI Konferencja Naukowa
Bezpieczeństwo w Internecie. Analityka danych
Warszawa 6-7.06.2019

Analityka danych publicznych dla diagnoz i prognoz dotyczących podatników

Kryptowaluty – studium przypadku

dr Klara Dygaszewicz, UKSW

UKE

Czy kryptowaluty rozliczą cały świat?

Koncepcja e-pieniądza, sformułowana w 1982 r. przez D. Chauma zakładała stworzenie systemu płatności bez pośredników, ale również bezpiecznego, co w konsekwencji miało pozwolić na przyspieszenie całego procesu obrotu pieniądzem, oraz na obniżenie jego kosztów.

W kolejnych latach idea ta była rozwijana, a także poszukiwano technicznej możliwości jej wdrożenia, jaką okazała się koncepcja Bitcoina oparta na technologii blockchain.

Uchylanie się od opodatkowania w sieci kryptowalut

Czynniki:

- Szybki i niski koszt dokonywania transakcji
- Globalny zasięg
- System oparty na sieci P2P
- tzw. „*Pseudonimowość*”
- Łatwość ukrycia klucza prywatnego
- Niezależność od struktur państwa

Uchylanie się od opodatkowania

- art. 54 k.k.s. Przewiduje odpowiedzialność karną **podatnika** za zachowania sprzeczne z dyspozycjami zawartymi w przepisach określających obowiązki podatkowe.
- Czynność sprawcza czynu z art. 54 k.k.s. obejmuje trzy zachowania: Dwa pierwsze polegają na uchylaniu się sprawcy od opodatkowania poprzez nieujawnienie (zatajenie) właściwemu organowi podatkowemu przedmiotu opodatkowania, lub podstawy opodatkowania. Trzecią formą czynności sprawczej jest niezłożenie deklaracji. Zachowania te stanowią narażenie podatku na uszczuplenie.
- Karalne jest **umyślne** popełnienie czynu zabronionego z art. 54 k.k.s

Opodatkowanie walut wirtualnych

- Opodatkowaniu kryptowalut towarzyszy wiele wątpliwości, bowiem wymykają się one dotychczasowym konstrukcjom przepisów podatkowych, także brakuje orzecznictwa i opracowań naukowych w tym obszarze, zaś wydawane przez organy podatkowe interpretacje, często bywały rozbieżne.
- Dopiero w październiku 2018 r. znowelizowano ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz ustawę o podatku dochodowym od osób prawnych.
- rozporządzenie Ministra Finansów z 11 lipca 2018 r. w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej. Wcześniej podatek ten był pobierany na podstawie komunikatu Ministerstwa Finansów wydanego kwietniu 2017 r. dot. skutków podatkowych obrotu kryptowalutami w PIT, VAT i PCC.

Możliwości pozyskania danych do analizy przez organy skarbowe

Rynek pierwotny

- Brak podmiotu zarządzającego systemem kryptowalut, a tym samym nie ma podmiotu, który mógłby przekazać odpowiednie dane.

Rynek wtórny

- giełdy i kantory walut wirtualnych – na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu z dnia 1 marca 2018 r., podmioty te zyskały status instytucji obowiązanych i tym samym zostały zobowiązane do identyfikacji i weryfikacji tożsamości klientów, a także monitoringu ich stosunków gospodarczych.

Zakres pozyskiwanych danych

- Oznaczenie użytkowników giełdy/kantoru wymiany walut wirtualnych, oraz podanie posiadanych danych osoby odpowiadającej danemu użytkownikowi
- Dane e-mail, numery rachunków bankowych, dane osobowe użytkowników niezweryfikowany
- Wskazanie historii wymiany kryptowalut, zasilania rachunków i wypłat z serwisu z uwzględnieniem nazw użytkowników, terminu dokonania transakcji oraz adresu kryptowalutowego użytkownika
- Wskazanie użytkowników, którzy skorzystali z wypłaty walut wirtualnych za pomocą bankomatów bez użycia karty, wraz z podaniem dat transakcji
- Adres kryptowalutowy giełdy
- Zestawienie adresów kryptowalutowych użytkowników z odniesieniem do oznaczeń użytkowników
- Zestawienie dokonanych na giełdzie transakcji z uwzględnieniem adresów kryptowalutowych użytkowników biorących udział w poszczególnych transakcjach z podziałem na adresy z których dokonano i na które dokonano transakcji

KAS pozyskuje te dane na podstawie art. 45 ust. 1 i 3 Ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej z dnia 16 listopada 2016 r.

(Źródło: Postanowienie Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie z dnia 23.03.2018 r. kierowane do BTCDuke Sp. z o.o.)

Analityka danych

- Zastosowanie metod BIG DATA do:
 - typowanie podatników osiągających dochody dotychczas nieopodatkowane
 - szacowanie zaległości podatkowych
- Przekazanie informacji właściwym urzędowi skarbowym

Możliwość wykorzystania technologii blockchain do pozyskiwania danych, a następnie do ich analizy przez organy podatkowe

- Transakcje są zapisane w niemodyfikowalnym łańcuchu bloków
- Próby przyjmowania takich rozwiązań w innych jurysdykcjach
- Zastosowanie smart contracts

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a complex network of blue lines and dots of varying sizes, representing a data network or graph structure.

Dziękuję za uwagę

XI Konferencja Naukowa Bezpieczeństwo w Internecie. Analityka danych
Warszawa 6-7.06.2019

A decorative graphic on the right side of the slide, identical to the one on the left, consisting of a complex network of blue lines and dots of varying sizes, representing a data network or graph structure.